

Мақаланы рәсімдеу үлгісі

XFTAP 06.81.23 XFTAP gnti.ru арқылы көрсетіледі

Мақала түрі (ғылыми мақала, шолу мақала)

С.К.Искендинова^{*1} , С.Ж.Зейнолла²

¹ ҚР Президенті жанындағы мемлекеттік басқару академиясының Ақмола облысы бойынша филиалы, Көкшетау, Қазақстан

²Қазақстан-Неміс университеті, Алматы, Қазақстан
(E-mail: ¹sis196@gmail.com, ²saule@gmail.com)

Қазақстанның жоғары білім беру жүйесін бағалау және оның сапасын басқару мәселелері

Аңдатпа. Бұл зерттеу мақаласының қысқаша мазмұны және оқырманға мақаланың мәнін тез түсінуіне көмектеседі. Көлемі – орыс, қазақ және ағылшын тілдерінде кемінде 150 және 200 сөзден аспайды. Аннотация құрылымы келесі тармақтарды қамтиды:

- Зерттеу тақырыбы туралы кіріспе сөз.
- Ғылыми зерттеудің мақсаты, негізгі бағыттары мен идеясы.
- жұмыстың ғылыми және практикалық маңызының қысқаша сипаттамасы.
- зерттеу әдістемесінің қысқаша сипаттамасы.
- зерттеу жұмысының негізгі нәтижелері мен талдаулары, қорытындылары.
- жүргізілген зерттеудің мәні (осы жұмыстың тиісті білім саласына қосқан үлесі).
- жұмыс нәтижелерінің практикалық мәні.

Кілт сөздер: (5-7 сөз немесе сөз тіркесі) мақаланың негізгі мазмұнын көрсетеді; зерттеудің пәндік саласын анықтайды; мақала мәтінінде кездесетін сөздер алынады. Кілт сөздер бір бірінен үтірмен бөлінеді

DOI: <https://doi.org/10.32523/2789-4320-2024-1-x-x>

Received 9.04.2023. Revised 12.05.2023. Accepted 01.06. 2023. Available online 30.09.2023

Журналдың әлеуетті авторлары тақырыптарға сәйкес IMRAD мақаласының құрылымы бойынша келесі ережелерге сүйенуі керек: (кіріспе (тапсырма, мақсат, тарих), зерттеу әдістері, талқылау/нәтижелер, қорытынды). Мақаланың көлемі (атауын, авторлар туралы мәліметтерді, аннотацияны, түйінді сөздерді, библиографиялық тізімді есепке алмағанда) кемінде 2 000 сөзді құрауы және 5000 сөзден аспауы тиіс.

КІРІСПЕ мынадай негізгі элементтерден тұрады:

Тақырыпты таңдаудың негіздемесі; тақырыптың немесе мәселенің өзектілігі. Алдыңғы зерттеушілердің тәжірибесін сипаттау негізінде тақырыпты таңдауды негіздеуде проблемалық жағдайдың болуы (қандай да бір зерттеулердің болмауы, жаңа объектінің пайда болуы және т.б.) туралы хабарланады. Тақырыптың өзектілігі осы нысанды зерттеуге деген жалпы

---

¹ * хат-хабар үшін автор

қызығушылықпен анықталады, бірақ бар сұраққа толық жауаптардың болмауы тақырыптың теориялық немесе практикалық маңыздылығымен дәлелденеді.

Нысанды, тақырыпты, мақсат пен міндеттерді, әдістерді, тәсілдерді, гипотезаны және жұмыстың мағынасын анықтау. Зерттеудің мақсаты тезисті дәлелдеумен, яғни автордың таңдаған аспектісіндегі зерттеу тақырыбын ұсынумен байланысты.

Әдебиеттерге шолу (Literature review) бөлімінде зерттелетін тақырыбы бойынша шетелдік авторлардың іргелі және жаңа еңбектері, олардың ғылыми үлестері тұрғысынан осы еңбектерді талдау, сондай-ақ зерттеудегі олқылықтар қамтылуы тиіс.

Шығармаға қатысы жоқ көптеген сілтемелерге немесе автордың өз жетістіктері туралы орынсыз пікірлерге, автордың алдыңғы жұмыстарына сілтеме жасауға жол берілмейді.

Әдіснама материалдар мен жұмыс барысын сипаттаудан, сондай-ақ қолданылған әдістердің толық сипаттамасынан тұруы керек.

Зерттеу материалының сипаттамасы оны сапалық және сандық тұрғыдан ұсынуды қамтиды. Материалдың сипаттамасы – тұжырымдар мен зерттеу әдістерінің дұрыстығын анықтайтын факторлардың бірі.

Бұл бөлімде мәселенің қалай зерттелгені сипатталады: бұрын жарияланған процедураларды қайталамай-ақ егжей-тегжейлі ақпарат; материалдар мен әдістерді пайдалану кезінде міндетті түрде жаңалық енгізе отырып, зерттеу құралын (бағдарламалық жасақтаманы) сәйкестендіру және материалдарды сипаттау қолданылады.

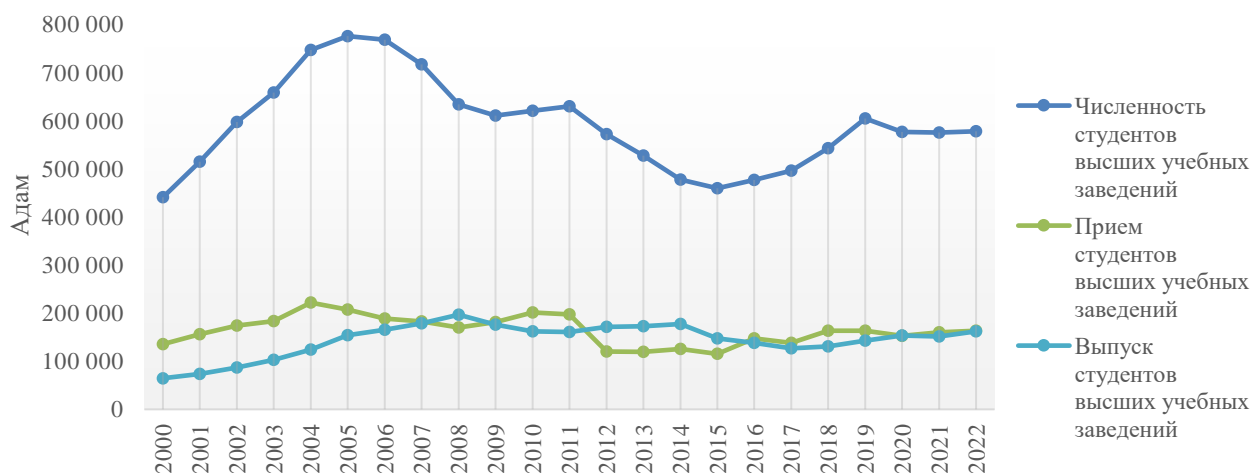
Ғылыми әдіснама мыналарды қамтуы керек:

- зерттеу сұрақтары;
- ұсынылған гипотеза (тезис);
- зерттеу кезеңдері;
- зерттеу әдістері.

Нәтижелер мен талқылау (Findings/Discussion) – мақаланың маңызды бөлімдерінің бірі. Бөлімде зерттеу нәтижелерін талдау және талқылау жұмысы жүргізіледі. Зерттеу барысында алынған нәтижелер бойынша қорытындылар ұсынылады, зерттеудің негізгі мәні ашылады. Бұл бөлімде жұмыс нәтижелерін нақты талдау және алдыңғы жұмыстармен, талдаулармен және қорытындылармен салыстыра отырып тиісті нәтижелерді талқылау қажет.

Кестелер тікелей жұмыс мәтініне енгізіледі. Олар нөмірленіп, жұмыс мәтінінде оларға сілтеме жасалуы керек. Суреттер, графиктер стандартты форматтардың бірінде ұсынылуы керек: PS, PDF, TIFF, GIF, JPEG, BMP, PCX. Нүктелік сызбалар 600 dpi ажыратымдылығымен орындалуы керек. Суреттерде барлық мәліметтер нақты көрсетілуі керек.

Мысалы:

2-сурет ЖОО студенттерін, қабылдау, бітіру және сандық динамикасы

Ескерту: деректер негізінде құрастырылған [14]

1-Кесте. Келген елдер бөлінісінде шетелдік студенттердің саны [14]

Келген елдер	2017	2018	2019	2020	2021
Өзбекстан	3 683	9 500	25 964	15 642	14 404
Индия	3 500	3717	4450	4220	5 987
Түркменстан	1 320	2 615	3 176	2 795	2 795
Ресей Федерациясы	1 075	1 273	1 247	1 298	1 263
Монғолия	439	565	888	1128	1010
Қытай	1290	1240	807	871	811
Қырғызстан	1 026	1 026	1 026	1 067	659
Иордания	60	62	228	515	546
Басқа елдер	1 505	1 671	1 683	1 533	1 462

Ескерту: деректер негізінде құрастырылған [14]

Қорытынды (Conclusion) – осы кезеңдегі жұмысты тиянақтау және қорытындылау; автор айтқан тұжырымның ақиқатын растау және алынған нәтижелерді ескере отырып жасаған автордың қорытындысы. Қорытындылар дерексіз болмауы керек, олар ұсыныстарды немесе одан әрі жұмыс істеу мүмкіндіктерін сипаттай отырып, белгілі бір ғылыми саладағы зерттеу нәтижелерін сипаттау үшін пайдаланылуы керек.

Алғыс айту, мүдделер қақтығысы

Қаржыландыру көздерін және басқа жарналарды, алғыс айтуды, мүдделер қақтығысын көрсетіңіз.

Авторлардың қосқан үлесі. Бұл бөлімде мақаладағы жұмыста әр автордың қосқан үлесі көрсетілуі керек. Жұмысқа қосқан үлесі – онсыз жұмыстың бір бөлігі немесе жалпы жұмыс аяқталмайтындай немесе мақала жазылмайтындай зияткерлік инвестиция. зерттеуге қосқан үлесі келесі өлшемдерге негізделген адамдар мақала авторы бола алады:

- мақаланың тұжырымдамасына немесе рәсімделуіне елеулі үлес; зерттеу нәтижелерін жинау, талдау немесе түсіндіру;
- мәтін жазу және / немесе оның мазмұнын сыни тұрғыдан қайта қарау;
- жариялау үшін мақаланың соңғы нұсқасын бекіту;
- жұмыстың барлық аспектілері үшін жауапты болуға келісім беру, деректердің дұрыстығына немесе мақаланың барлық бөліктерінің тұтастығына байланысты мәселелерді дұрыс зерттеу және шешу.

Мақаланы дайындауда басқа рөл атқарған адамдар мақаланың «Алғыс / Acknowledgements» бөлімінде көрсетілуі мүмкін.

Бұл бөлімнің үлгісі авторлардың өз қалауынша көрсетіледі, яғни мақаланы жазу барысында әр автордың үлесін, оның мақала дайындалған кезінде атқарған жұмысын көрсетуге болады. Жекелеген мақалаларда экспериментті орындауға қосқан үлесі бар телавторлар үшін жүргізілген эксперименттік жұмыстың жекелеген кезеңдерінің атауын көрсету қажет.

Библиографиялық сілтемелерді жобалау үшін – [Mendeley Reference Manager](#) құралын пайдалану керек (ГОСТ стилі)

Әдебиеттер тізімі

1. Ахметжанова С. Б. Қазақстандағы жоғары білім: даму мәселелері мен перспективалары / /Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ хабаршысы. Химия сериясы. География. Экология.- 2016.- №5- Б. 10-18. <https://doi.org/10.32523/2789-4320-2024-1-x-x> - журнал
2. Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың қатысуымен өтетін жыл сайынғы тамыз конференциясы, 16.08.2019- [Электрон. ресурс] – URL: <https://www.zakon.kz/redaksiia-zakonkz/4981834-polnyu-tekst-vystupleniya-tokaeva-na.html> (өтініш берген күні: 25.07.2023) – **Электрондық ресурс**
3. Tsinidou M., Gerogiannis V., Fitsilis P. Evaluation of the factors that determine quality in higher education: An empirical study//Quality Assurance in Education.-2010.-№18(3).-P. 227-244, DOI: <https://doi.org/10.1108/09684881011058669> – **ағылшын тіліндегі журнал.**
4. Гректер Б.Тарих және кино. Кеңестік тарихи фильм. – Москва: Госкиноиздат, 1939. - 119 б. – кітап
5. КСРО Министрлер Кеңесінің «КСРО ИМ балалар колонияларының мазмұнын жақсарту шаралары туралы» қаулысы / / КСРО ҚК Президиумының заңдары мен жарлықтарының жинағы, 1938-1958 жж-Мәскеу, 1958 ж. - 604 б. - **заңнамалық және нормативтік құжаттар**
6. Караганда. Карагандинская область: Энциклопедия / Р.Н. Нургалиева редакциясымен. – Алма-Ата, 1986. – 608 с. – **энциклопедия**
7. Ромашова М.В. Исключение из правил: советские детские дома в послевоенное десятилетие // Астафьевские чтения: конференция «Время «веселого солдата»: ценности послевоенного общества и их осмысление в современной России». – Пермь, 2009. – С. 108-116. – **материалы конференций**
8. Ромашова М.В. Советское детство в 1945 – середине 1950-х гг.: государственные проекты и провинциальные практики: на материалах Молотовской области: автореферат дис... канд. ист. наук – Пермь, 2006. – 21 с. - **автореферат диссертации**

* Мақаланың негізгі мәтіні мен әдебиеттер тізімінен кейін мақаланың жазу тілінен басқа екі тілде – қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде аннотациялар, мақала атауларын беру қажет:

Әдебиеттер тізімінде кириллицада ұсынылған жұмыстар болған жағдайда, әдебиеттер тізімін екі нұсқада ұсыну қажет: біріншісі – түпнұсқада, екіншісі – романизацияланған алфавитпен (транслитерация).

Романизацияланған әдебиеттер тізімі келесідей болуы керек: транслитерация - <http://www.translit.ru>

Мысалы:

References

1. Ahmetzhanova S.B. Vysshee obrazovanie v Kazahstane: problemy i perspektivy razvitiya [Higher Education in Kazakhstan: Problems and Prospects of Development] Vestnik ENU im. L.N. Gumileva. Seriya Himiya. Geografiya. Ekologiya [BULLETIN of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. Chemistry. Geography. Ecology Series]». 5. 10-18(2016), <https://doi.org/10.32523/2789-4320-2024-1-x-x>. [Ресейде]
2. Ezhegodnaya avgustovskaya konferenciya s uchastiem glavy gosudarstva Kasym-ZHomarta Tokaeva, [Annual August conference with the participation of President Kassym-Jomart Tokayev]. Available at: <https://www.zakon.kz/redaksiia-zakonkz/4981834-polnyu-tekst-vystupleniya-tokaeva-na.html> (accessed 25.07.2023)
3. Tsinidou M., Gerogiannis V., Fitsilis P. Evaluation of the factors that determine quality in higher education: An empirical study//Quality Assurance in Education, 18(3), 227-244 (2010), DOI: <https://doi.org/10.1108/09684881011058669>

4. Grekov B. Istoriia i kino. Sovetskii istoricheskii film [History and cinema. Soviet historical Film]. (Moscow, 1939, 119 p.) [in Russian].

5. Postanovlenie Soveta Ministrov SSSR «O merakh po uluchsheniui soderzhaniia detskikh kolonii MVD SSSR» [Resolution of the Council of Ministers of the USSR "On measures to improve the maintenance of children's colonies of the Ministry of Internal Affairs of the USSR"]. Sbornik zakonov i Ukazov Prezidiuma VS SSSR, 1938-1958 gg. (Moscow, 1958, 604 p) [in Russian].

6. Karaganda. Karagandinskaia oblast: Entsiklopediia [Karaganda. Karaganda region: Encyclopedia] (Alma-Ata, 1986, 608 p.) [in Russian]

7. Romashova M.V. Iskliuchenie iz pravil: sovetskie detskie doma v poslevoennoe desiatiletie [Exception to the rule: Soviet orphanages in the post-war decade] (Perm, 2009. – pp. 108-116) [in Russian]

8. Romashova M.V. Sovetskoe detstvo v 1945 – seredine 1950-kh gg.: gosudarstvennye proekty i provintsialnye praktiki: na materialakh Molotovskoi oblasti [Soviet childhood in 1945 – mid-1950s: state projects and provincial practices: based on the materials of the Molotov region] (Perm, 2006, 21 p.) [in Russian]

* Содан кейін сіз 3 тілде «авторлар туралы мәлімет» беруіңіз керек.

«Авторлар туралы мәліметте» барлық деректерді көрсетіңіз – хат-хабар үшін автордың аты- жөні, ғылыми дәрежесі, мамандығы, лауазымы, жұмыс істейтін ұйымы, мекен-жайы, индексі, қаласы, елі – толығымен .

Мысалы:

Авторлар туралы мәлімет:

Искендинова С.К. – хат-хабар авторы, экономика ғылымдарының кандидаты, Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясының Ақмола облысы бойынша филиалының профессоры, Абай көшесі, 87, 020000, Көкшетау, Қазақстан

Зейнолла С.Ж. – PhD докторы, жоба жетекшісі, Қазақстан-Неміс университеті, Пушкин көшесі, 111, 050000, Алматы, Қазақстан

Искендинова С.К. – автор для корреспонденции, кандидат экономических наук, профессор Филиала Академии государственного управления при Президенте Республики Казахстан по Акмолинской области, ул. Абая, 87, 020000, Кокшетау, Казахстан

Зейнолла С.Ж. – доктор PhD, руководитель проекта, Казахстанско-Немецкий университет, ул.Пушкина, 111, 050000, Алматы, Казахстан

Iskendirowa S.K. – corresponding author, PhD in economics, Professor of The Branch of the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Kazakhstan of Akmola Region, 87 Abai str., 020000, Kokshetau, Kazakhstan

Zeinolla S.Zh. - PhD in economics, project manager, German-Kazakh University, Pushkin str., 111, 050000, Almaty, Kazakhstan